

Revisionsrapport

Uppföljning av 2008 års granskningar

Östersunds kommun

2010-12-16

Erik Palmgren

Revisionskonsult

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	4
2.1	Bakgrund och revisionsfråga	4
2.2	Metod och avgränsning	4
3	Resultat av uppföljningen	5
3.1	Intern kontroll	5
3.2	Institutionsplaceringar	9
3.3	Kostverksamheten	12
3.4	Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplanering	13
3.5	Miljö- och luftmätningar	14
3.6	Äldreomsorg – kostnader och kvalitet.....	15
3.7	Investering Storsjöbadet	16
3.8	Upphandling av konsulttjänster	17
3.9	Granskning av serveringstillstånd	19
3.10	Miljö- och samhällsnämndens arbetsformer	21
3.11	Barn- och utbildningsnämndens hantering av konkurrensen från fristående skolor	24
3.12	Granskning av tillgänglighetsarbetet.....	25
3.13	Granskning av hur Östersunds kommun införlivar barnkonventionen i sin verksamhet.....	28

1 Sammanfattning

Målet med revisorernas arbete är inte bara att det efter årets slut ska leda till en revisionsberättelse. Revisorernas arbete ska också leda till en bättre trygghet, säkerhet och effektivitet. Därför är det nödvändigt att de förslag som lämnats tidigare år löpande följs upp så att revisorerna kan bedöma om erforderliga åtgärder vidtagits från kommunens sida. Östersunds kommuns förtroendevalda revisorer har därför gett Komrev inom PwC i uppdrag att göra en uppföljande studie av de granskningar som genomfördes under 2008.

Vår bedömning är att nämnderna i stor utsträckning har genomfört eller håller på att genomföra de åtgärder som revisorerna föreslagit i sina granskningar.

Vår bedömning grundar sig bl.a. på följande:

- Internkontroller finns framtagna för samtliga nämnder och reglementen är uppdaterade med en skrivning om nämndernas ansvar för internkontrollen.
- Socialnämnden har fortsatt att utveckla kvalitetssystemet och kontrollen är stärkt att processerna kring placeringar, uppföljningar är effektiva och säkerställda.
- Inom vård- och omsorgsförvaltningen pågår arbetet med att ta fram ett heltäckande ledningssystem för kvalitet samt metoder för att enklare kunna jämföra kostnader och kvalitet mellan olika enheter.
- Utförarstyrelsen har tagit fram en rutinbeskrivning för investeringsprojekt och stärkt rutiner kring rapportering av direktupphandlingar och anmälan av delegationsbeslut. Nyckeltal används i högre grad för kostverksamheten och ett flertal nyckeltal finns i budgeten.
- Socialnämnden har beslutat om mål och ambitionsnivå för tillsynsverksamheten.
- Miljö- och samhällsnämnden har avsatt utbildningsdagar för genomgång av reglementen och ansvarsområden, verksamhetsplaner fasställs och följs upp, frågor av principiell politisk art diskuteras behandlas vid flera tillfällen i nämnden samt bevakning sker att beslutunderlag är tydliga. Nämnden har även tagit fram en tillgänglighetsplan med styrande avhjälpande insatser. Enligt nämndens bedömning kommer dock inte alla enkelt avhjälpade hinder vara åtgärdade förrän 2015.
- Barn- och utbildningsförvaltningen har tydliggjort för nämnden om kommunens räkne- och redovisningssystemers grunder och innehåll för bidrag till fristående skolor.
- Kommunstyrelsen har tillsatt en ny kommitté för att följa efterlevnaden av de olika barnkonventionerna, fler nyckeltal är framtagna och ungas inflytande har förstärkts.

Utifrån nämndernas lämnade svar återstår vidare uppföljningsarbete kring:

- Risk-, väsentlighet- och konsekvensanalysarbetet då svar ej erhållits från alla nämnder.
- Utförarstyrelsens arbete med framtagandet av kostpolicy och jourhållandet av ritningsunderlag.
- Lämnade förbättringsförslag i granskningen om luftmätningar då svar ej erhållits från Miljö- och samhällsnämnden.

2 Inledning

2.1 Bakgrund och revisionsfråga

De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag till åtgärder som bör genomföras. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del i revisionens arbete är därför att följa upp tidigare granskningar för att se om åtgärder vidtagits med anledning av dessa. Östersunds kommuns revisorer har uppdragit till Komrev inom PwC att följa upp granskningar genomförda under 2008.

Följande kontrollfråga är aktuell:

- Vilka åtgärder har blivit genomförda med anledning av de förslag och synpunkter som lämnats i 2008 års revisionsrapporter?

2.2 Metod och avgränsning

Genomgång har skett av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder som angetts i lämnade revisionsrapporter och missivbrev till nämnder och styrelser. Därefter har granskning skett av eventuella svar som revisorerna fått från respektive nämnd/styrelse och lägesbeskrivningar har inhämtats från berörda tjänstemän i form av skriftliga svar. Därefter har en bedömning gjorts av om åtgärder eventuellt kvarstår att genomföras.

Uppföljningen avser bara de revisionsrapporter där synpunkter och förslag till åtgärder redovisats. Således berörs inte de områden som bedömts fungera tillfredsställande. Inte heller berörs genomförd granskning av rådgivningsrapporter eller delårsrapport och årsredovisning, dessa följs upp på annat sätt. Uppföljning har skett av följande revisionsrapporter:

▪ Intern kontroll	▪ Serveringstillstånd
▪ Institutionsplaceringar	▪ Miljö- och samhällsnämndens arbetsformer
▪ Kostverksamheten	▪ Barn- och utbildningsnämndens hantering av konkurrensen från fristående skolor
▪ Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplanering	▪ Granskning av tillgänglighetsarbetet
▪ Miljö- och luftmätningar	▪ Införlivning av barnkonventionen i verksamheten
▪ Äldreomsorg - kostnad & kvalitet	
▪ Investering Storsjöbadet	
▪ Upphandling av konsulter	

Revisionsrapport som ej varit aktuella för uppföljning:

- Producentansvar

3 Resultat av uppföljningen

3.1 Intern kontroll

Revisionsrapport daterad 3 juni 2008. Följebrev daterat 2008-06-03 Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till samtliga nämnder med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Kommunstyrelsen bör tydliggöra att det är obligatoriskt att en internkontrollplan skall upprättas och att en uppföljning skall göras årligen och rapporteras till kommunstyrelsen.	<p><u>Kommunstyrelsen</u> Revisorernas förslag om obligatorisk internkontrollplan innebär ökade krav på strukturerat arbete med intern kontroll. Kommunledningsförvaltningen rekommenderar att kommunstyrelsen inväntar nämndernas svar till revisionen innan formellt beslut fattas i enlighet med förslaget.</p> <p><u>Barn- och utbildningsnämnden</u> Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att lägga fram ett förslag till internkontrollplan för beslut senast i december 2008.</p> <p><u>Socialnämnden</u> Nämnden har en fastställd interkontrollplan för 2008.</p> <p><u>Utförarstyrelsen</u> Serviceförvaltningen har de senaste åren arbetat med intern kontroll i enlighet med framtagna internkontrollplaner.</p> <p>Inom Teknisk förvaltning har en adm.chef anstälts som bland annat har ansvar att upprätta planer och internkontrollarbete och att leda detta arbete.</p>	<p>Internkontrollplan för 2009 antagen av Bournämnden 2008-12-09, samt för 2010 antagen 2010-04-21.</p> <p>Socialnämnden har en fastställd plan för internkontroll för 2010.</p> <p>Serviceförvaltningens arbete har fortsatt med internplaner</p> <p>Inom Teknisk förvaltning upprättas årligen interkontrollplan.</p>

	<p><u>Kultur- och fritidsnämnden</u> Nämnden beslutar en internkontrollplan skall upprättas.</p> <p><u>Vård- och omsorgsnämnden</u> Internkontrollplan för 2008 fastställs som underlag till beslut.</p> <p><u>Miljö- och samhällsnämnden</u> Internkontrollplan för 2008 fastställs som underlag till beslut</p>	<p>Interkontrollplan kommer att fastställas av kfn för 2011 vid sammanträdet i december 2010</p> <p>Internkontrollplan för 2009-2010 blev fastställd i nämnden 2009-05-26 § 44. Uppföljning av 2009 godkändes av nämnden 2010-03-16 § 24. Rapport till KS har ej skett.</p> <p>Internkontrollplan fastställs för varje år. Rapport sker till nämnden. Inför 2011 kommer planen att kompletteras med personuppgiftslagen och uppföljning av parkeringsverksamheten i enlighet med revisionens påpekande.</p>
--	---	---

<p>Gör regelbundna risk- och väsentlighets- och konsekvensanalyser.</p>	<p><u>Kommunstyrelsen</u> Kommer att tillgodose för kommunstyrelsens eget arbete med intern kontroll genom att genomförda risk-, väsentlighets- och konsekvensanalyser kommer att dokumenteras och bifogas som underlag inför kommande beslut i kommunstyrelsen.</p> <p><u>Barn- och utbildningsnämnden</u> Kommenteras ej i nämndsvar.</p> <p><u>Socialnämnden</u> Socialförvaltningens internkontrollplan är fastställd utifrån pågående processer, fastställda rutiner och det kvalitetsarbete som pågår. I framtiden ska väsentlighets- och konsekvensanalyser dokumenteras tydligt till förslag till beslut och planer.</p> <p><u>Utförarstyrelsen</u> Två områden som identifierats i rapporten och ska förbättras är att regelbundna risk-, väsentlighets- och konsekvensanalyser ska tas fram samt kommunikationen till anställda.</p>	<p>Inget svar.</p> <p>För samtliga ingående aktiviteter i internkontrollplanen för 2010 har en väsentlighets- och konsekvensanalys gjorts.</p> <p>För serviceförvaltningens görs regelbundet risk- och konsekvensanalyser av alla enheter i anslutning till ordinarie skyddsronder. Dessa utgör sedan grund till förvaltningens internkontrollplan. Kommunikationen till anställda har förbättrats bland annat genom utvecklade hemsidor på webben. Detta arbete fortsätter när nya Insidan införs under 2011.</p> <p>Interkontrollplanen innehåller riskbild och riskbedömningar som grund för planerade åtgärder.</p>
---	--	---

	<p><u>Kultur- och fritidsnämnden</u> Kommenteras ej i nämndsvar.</p> <p><u>Vård- och omsorgsnämnden</u> Internkontrollplanen är fastställd utifrån pågående processer, fastställda rutiner och det kvalitets-säkringsarbete som pågår. I framtiden ska väsentlighets- och konsekvensanalyser dokumenteras tydligt till förslag till beslut och planer.</p> <p><u>Miljö- och samhällsnämnden</u> Kommenteras ej i nämndsvar.</p>	<p>Inget svar.</p> <p>Risk- och konsekvensanalyser har gjorts inför beslut om organisationsförändringar inom vård- och omsorgsförvaltningen. Mallen för tjänstemannaförslag inför nämndsbeslut håller på att göras om. Den ska fr om 2011 innehålla en checklista som handläggarna ska gå igenom, där förslagets effekter på bl a inriktningsmål och effektmål ska beaktas. Detta ska ge politikerna ett bättre underlag för att fatta beslut.</p> <p>Inget svar.</p>
<p>Handlingsplanen för övergripande intern kontroll bör ingå i kommunens dokumentation av styrrutiner.</p>	<p><u>Kommunstyrelsen</u> Kommunledningsförvaltningen anser detta redan vara genomfört. Den dokumentation som nu finns över vilka styrdokument som kommunen har finns på kommunens hemsida och där finns internkontrollplanerna med.</p>	<p>Gäller fortfarande.</p>
<p>Komplettera de reglementen som gäller för styrelse och nämnder med en skrivning att internkontrollplaner skall upprättas årligen.</p>	<p><u>Kommunstyrelsen</u> En komplettering av nämndernas reglementen med en skrivning att internkontrollplaner skall upprättas årligen föreslås genomföras.</p>	<p>I de nya reglementen som ks beslutade om 23 november 2010 finns en skrivning om nämndernas ansvar för internkontrollen i varje nämnds reglemente.</p>

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att nämnderna har genomfört föreslagna åtgärder, interkontroller finns framtagna och reglementen är uppdaterade, däremot framgår ej om risk- och väsentlighet och konsekvensanalyser fullt genomförs då samtliga nämnder ej svarat kring detta.

3.2 Institutionsplaceringar

Revisionsrapport daterad 23 maj 2008. Följebrev daterat 2008-06-03. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Socialnämnden med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §
Socialnämnden	2008-09-22 §98

Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Att socialnämnden säkerställer att förvaltningen fortsatt utvecklar och prioriterar det pågående kvalitetsarbetet samt utformandet av kvalitetsledningssystemet.	Nämnden delar denna uppfattning. Ledningssystemet för det systematiska kvalitetsarbetet är idag väl utvecklat men det är viktigt att det även fortsatt utvecklas, uppdateras och underhålls. Det behöver också säkerställas att: <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitetsledningssystemet är implementerat och nyttjas • Kvalitetsledningssystemet är funktionellt över tid • Avvikelser rapporteras och åtgärdas så snart som möjligt • Tydlig ansvarsfördelning och mandat för kvalitetsarbetet finns 	Arbetet med att förbättra och utveckla kvalitetssystemet fortgår. Förvaltningens organisation förändrades fr o m 2009-10-01 och systemet behöver ytterligare anpassas till organisationen och ständiga förändringar i övrigt. En rutin har framtagits för att hantera avvikelser i interna processer och rutiner med syfte att säkerställa och utveckla processerna ytterligare. Den nya organisationen innehåller bl a en nivå med teamchefer samt en med områdeschefer, vilket innebär ett förtydligande av ansvar och mandat för kvalitetsarbetet.
Socialnämnden bör omgående, tillsammans med vård- och omsorgsnämnden söka lösningar på den problematik som råder kring unga funktionshindrade. Detta för att säkerställa att barn/unga får den hjälp och stöd de är berättigade till.	En arbetsgrupp "Irmelingsgruppen" med tjänstemän från soc och v&om tillsattes i början av april 2008 med syfte att diskutera mer allmänna ansvarsfrågor och hur gråzonsärenden kan hanteras. Gruppen ska titta på vilka rutiner som behövs för att det ska bli bättre för funktionshindrade barn och unga om inte hänsyn behöver tas till kostnadsansvaret.	Arbetet fortgår. Ett förslag till samverkansrutin har utarbetats, vilken kommer att bli föremål för ytterligare utveckling. En motsvarande samverkansgrupp för vuxna ("Kenneth") har bildats och en gemensam samordnarfunktion har tillsatts för arbetet med socialpsykiatri.

<p>Nämnden bör fortsatt analysera orsaken till varför antalet placeringar fortsätter att öka, trots ökade satsningar på det förebyggande arbetet. Nämnden bör även fortsatt följa och analysera kostnadsutvecklingen av placeringar samt försöka utreda varför inte ramavtalen är ekonomiskt fördelaktiga än placering utanför ram.</p>	<p>Ett arbete pågår med en genomgång av rapportlistor där en tydligare rapportering av volym, antal och kostnader sker. Det nuvarande verksamhetssystemet klarar inte heller att visa bakgrundsorsakerna till placeringarna. I avvaktan på upphandling av ett nytt system sker statistikrapportering manuellt i Excel och behandlas därefter i statistikprogrammet Analysen.</p>	<p>Ett nytt verksamhetssystem har upphandlats och tagits i drift under mars/april 2010. Systemet medger ännu inte uppföljning av bakgrundsorsaker varför fortsatt uppföljning sker via Analysen genom placeringssamordnaren. Nya ramavtal finns sedan 2009-10-01 vilka inneburit en fördel ekonomiskt (ca 200 kr per dygn i medeltal).</p>
<p>Vidare måste nämnden säkerställa att det sker en årlig inspektion av HVB-hemmens verksamhet i kommunen i enlighet med lagstiftning.</p>	<p>Det har funnits en otydlighet huruvida tillsynen ska samordnas med den tillsyn Länsstyrelsen bedriver. En fastställd skriftlig rutin för hur tillsynen ska bedrivas och genomföras kommer att arbetas fram och vara färdigställd senast vid årsskiftet.</p>	<p>Lagstiftningen är förändrad fr o m 2010-01-01 och innebär att ansvar för tillsyn av HVB-hemmen åvilar enbart socialstyrelsen (ny tillsynsorganisation).</p>
<p>Dessutom bör nämnden ha tillsyn över att anlitade HVB-hem genomför registerkontroller av nyanställda som ett ytterligare skydd för den placerade ungdomen.</p>	<p>Förutom lagkrav på registerkontroller av anställda finns detta med i kravspecifikationen vid upphandling av HVB-hemmen. Det behöver även säkras i eget upprättat avtal att behandlingshem utanför ramavtalet förbinder sig att göra en sådan kontroll.</p>	<p>Detta finns med som en klausul i de upphandlade behandlingshemmen samt som en särskild punkt i kommunens avtal utöver ramavtal fr o m 2010-01-01.</p>
<p>Då samhället är i ständig förändring och forskning inom socialnämndens område ständigt utvecklas med krav på allt högre kompetens hos tjänstemännen bör socialnämnden säkerställa att det finns olika specialistkompetens i arbetsgrupperna för att täcka in så många områden som möjligt.</p>	<p>Nämnden har gjort vägvalet med en specialiserad organisation där utgångspunkten är att följa verksamhetens behov och uppdrag. Behovsbedömningar av vilken kompetenspåfyllnad som behövs görs på olika sätt. En bedömning görs utifrån det totala behovet för enheten samt utifrån medarbetarsamtal varifrån individuell kompetensutveckling baseras.</p>	<p>Den huvudsakliga kompetensutvecklingen har de senaste åren varit mer generellt inriktad. Handläggare av barn- och ungdomsärenden har företrädesvis fortbildats i BBIC (Barns behov i centrum) inkl spetskompetens. För 2011 prioriteras samtal med barn. Härutöver har en bred utbildning skett i missbruks-/berondefrågor samt bedömningsinstrumentet ASI.</p>

<p>Att socialnämnden säkerställer att kommunen framöver i enlighet med beslut i förvaltningen, själva upprättar placeringsavtalen. På så sätt kan kommunen lättare kontrollera vad som ingår i vårdkostnaden, uppsägningstider etc. tydliga mallar och instruktioner bör för avtals-skrivning även tas fram.</p>	<p>Nämnden överväger att inrätta en funktion som HVB-samordnare med syfte att bli ytterligare säkerställa att ändamålsenliga rutiner finns.</p>	<p>En funktion som placeringssamordnare är inrättad sedan 2008-06-01 med uppdrag att processerna kring placeringar, uppföljningar är effektiva och säkerställda.</p> <p>Nämnden använder numera egna avtal vid placering vid HVB.</p>
<p>Upprätta rutiner som tydliggör uppföljning/utvärdering av vårdplanens måluppfyllelse</p>	<p>Nämnden utgår från att BBIC kommer att säkerställa uppföljningen/utvärderingen i det individuella ärendet. Det är emellertid ännu inte riktigt klarlagt från socialstyrelsens sida hur det kommer att ske. I det verksamhetssystem som upphandlas är ett krav att en funktion med ett klientutvärderingssystem ska finnas.</p>	<p>I den upphandling som skett inför ett nytt verksamhetssystem har klientutvärdering ingått, men dessvärre finns – såvitt känt – inget fungerande utvärderingssystem på marknaden ännu.</p> <p>Rutiner enligt BBIC och ASI används i den individuella uppföljningen.</p>

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att Socialnämnden till stor del har genomfört eller att arbetet pågår med genomförandet av föreslagna åtgärder. Arbetet med att förbättra och utveckla kvalitetssystemet fortgår, förutom lagkravet finns nu även en klausul i kommunens avtal med anlitade HVB-hem att registerkontroll av nyanställda genomförs och en placeringssamordnare är tillsatt med uppdrag kontrollera att processerna kring placeringar, uppföljningar är effektiva och säkerställda.

3.3 Kostverksamheten

Revisionsrapport daterad 3 juni 2008. Följebrev daterat 2008-06-03. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Utförarstyrelsen med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §
Utförarstyrelsen	2008-10-01 §39

Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
En kostpolicy bör tas fram av respektive beställande nämnd. I kostpolicyn läggs bland annat omfattning, inriktning och kvalitet fast. Såväl beställande nämnd som matproduktion får därmed en större tydlighet i vad som är beställt.	Framtagning av kvalitetskriterier för skol och förskolemat är ett ansvar för beställande nämnd och finns med som ett uppdrag i den matutredning som beslutats § 105, KF 2008-05-22 dnr 713-2008.	En gemensam vision och kostpolicy för barn och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden har utarbetats. Ärendet återremitterades vid barn och utbildningsnämndens sammanträde 2010-09-22 Dnr 1610-2010.
Vi ser ett värde i att användande av nyckeltal ytterligare utvecklas, däribland en mätning av svinn. Ett annat är att löpande kunna budgetera och mäta arbetade timmar vilket ger en bättre information än budgeterad kostnad.	Matproduktion har ett flertal nyckeltal och området har utvecklats de senaste åren bland annat genom det fokus på nyckeltal som Utförarstyrelsen och Serviceförvaltningen har haft. För att ytterligare utveckla området kommer serviceförvaltningen under hösten göra en översyn och ta fram produktivitetstal samt se över möjligheterna att mäta svinn.	I budget 2011 är ett av förvaltningens effektmål att minska volymen matavfall. I budgeten har också ett flertal andra nyckeltal lyfts fram för att spegla måltidsverksamheten mot såväl KF som US. Vidareutveckling av nyckeltal är också ett prioriterat område för 2011 enligt måltidsservice budgetskrivning.

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att Utförarstyrelsen har genomfört och är på gång att genomföra föreslagna åtgärder. Nyckeltal används i högre grad för kostverksamheten och ett flertal nyckeltal finns i budgeten. Arbetet med att fastslå en kostpolicy kvar står dock då framtaget förslag återremitterades för kompletterande ur etiska, sociala, hälsomässiga och ekonomiska aspekter.

3.4 Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplanering

Revisionsrapport daterad 12 december 2008. Följebrev daterat 2008-12-12. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Barn- och utbildningsnämnden med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §	
Barn- och utbildningsnämnden	2009-02-26 §13	
Lämnade synpunkter	Nämndernas beslut/svar	Aktuellt läge
Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram ett överskådligt redovisningsverktyg som tydliggör effekterna av demografiska förändringar i olika områden.	Med tanke på alla områden och verksamheter inklusive demografiska förändringar med eller mindre samverkar och/eller påverkar varandra som kommunicerande kärn är det mycket svårt, för att inte säga nästan omöjligt, att kunna avgränsa och ”tydliggöra effekterna av demografiska förändringar i olika områden” vilket är förutsättningen för att skapa ”ett överskådligt redovisningsverktyg” på områdesnivå.	Ej uppföljd.

Revisionell bedömning

Revisionsrapporten är ej uppföljd med hänsyn till nämndens svar 2009-02-26.

3.5 Miljö- och luftmätningar

Revisionsrapport daterad 9 december 2008. Följebrev daterat 2008-12-12. Rapporten är överlämnad med begäran om svar till Miljö- och samhällsnämnden med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §	
Miljö- och samhällsnämnden	2009-03-25 §83	
Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Vid analyser och mätning av radon bör mätinstrument, exempelvis radongasmätare och gammamätare, kontrolleras med årliga intervall.	Mätare kontrolleras minst vartannat år. Nämnden följer därvid de rekommendationer som finns från fabrikant. Nämnden använder sig regelmässigt av film för att mäta radonhalt med analys av ackrediterade analysföretag. Denna metod är den som ligger till grund för nämndens krav gentemot fastighetsägare. Egna mätinstrument används för efterföljande kontroll av ev åtgärder eller för att scanna fler mätpunkter inom ett objekt. Nämndens bedömning är att nuvarande kalibreringsintervall är tillfyllest.	Nämnden kan inte prioritera luftmätningsoppföljningen pga parasitjakten som berör stora delar av vår förvaltning och inte minst miljösidan där luftmätningarna hör hemma
Vid beräkning av fossila koldioxidutsläpp inom kommunen anser vi att någon extern part, regelmässigt exempelvis vartannat år, bör pröva de beräkningar som görs.	Nämnden gör bedömningen att det ej finns skäl att upphandla en extern konsult för motsvarande statistikfång och beräkningar utifrån syftet med beräkningarna och den noggrannhet som därvid krävs.	-
Vi föreslår att förvaltningen tar upp frågan om mätplatsens belägenhet med IVL samt undersöker möjligheterna att med mobil mätutrustning mäta luften på olika platser i kommunen.	Kommenteras ej i nämndsvar.	-

Revisionell bedömning

Vi rekommenderar kommunens revisorer att uppföljning av rapportens lämnade förbättringsförslag sker vid ett senare tillfälle.

3.6 Äldreomsorg – kostnader och kvalitet

Revisionsrapport daterad 5 november 2008. Följebrev daterat 2008-11-10. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Vård- och omsorgsnämnden med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §	
Vård- och omsorgsnämnden	2009-01-27 §4	
Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Kvalitetskraven bör kompletteras med ett heltäckande kvalitetssystem vilket även är en ambition inom nämnden	Det pågår ett arbete inom vård- och omsorgsförvaltningen som innebär att ett heltäckande ledningssystem för kvalitet håller på att utarbetas.	Pågår
Förvaltningen bör se över metoder för att kunna jämföra såväl kostnader som kvalitet mellan enheterna, i detta bör även vårdtyngdsmätningar ingå.	Metoder för att jämföra kvalitet mellan enheterna ingår i ledningssystemet för kvalitet. För att det skall vara meningsfullt att mäta vårdtyngd måste det göras kontinuerligt med täta intervall eftersom det annars bara visar aktuellt vårdbehov vid ett tillfälle. Att fördela ersättning och följa kostnader utifrån vårdtyngdsmätningar inom särskilt boende skulle innebära en omfattande arbetsinsats och det är högst tveksamt vad det skulle ge och är därför inte ett prioriterat utvecklingsområde 2009.	Pågår – Förvaltningen deltar i SKL:S projekt Kostnad per Brukare ,där kostnader ner på enhetsnivå tas fram för jämförelser. Vidare har den brukarundersökning avseende hemtjänst och äldreboenden som Socialstyrelsen genomför för alla kommuner genom extrabeställning vidgats att ge resultat per enhet som ett underlag för kvalitetsjämförelser.
Internkontrollplanen bör kompletteras med rutiner för rapportering av måluppfyllelse dvs uppföljning av verksamhetsplanerna.	Rapportering av måluppfyllelse och uppföljning av verksamhetsplanerna ingår i arbetet med ledningssystemet för kvalitet. Internkontrollplanen kommer att revideras och kompletteras med detta när ledningssystemet är färdigställt.	Varje enhet lämnar in en verksamhetsrapport över det gångna året (sker senast den 1 februari varje år). I rapporten följs verksamhetsplanerna upp.

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att vård- och omsorgsnämnden har genomfört eller har påbörjat genomförandet av föreslagna åtgärder.

3.7 Investering Storsjöbadet

Revisionsrapport daterad 25 februari 2009. Följebrev daterat 2009-03-02. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Utförarstyrelsen med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §
Utförarstyrelsen	2009-05-27 §51

Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Vi rekommenderar att en rutinbeskrivning utvecklas för tekniska förvaltningen som tydliggör hanteringen av avvikelser samt krav på att formella slutredovisningar upprättas, framförallt avseende större projekt.	Nämnden uppdrar till Teknisk förvaltning att utarbeta en rutin för redovisning av investeringar. I rutinen ska bland annat fastställas hur avvikelser från beslutade ramar ska hanteras samt krav på att formella slutredovisningar upprättas, framförallt avseende större projekt.	Rutin för uppföljning av investeringar har upprättats och beslutats av styrelsen 2009-09-02 § 40. Rutinen anger när och hur avvikelser ska rapporteras och till vem/vilka.
Vi vill även trycka på vikten av att samtliga förändringar som görs i kommunens fastigheter dokumenteras i ritningsunderlagen, detta för att minimera riskerna för framtida felprojekteringar.	Kommenteras ej i nämndsvar.	I förvaltningen används ett gemensamt ritningsprogram, Hyperdoc, som ska garantera att det senaste ritningsunderlaget finns tillgängligt för alla.

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att Utförarstyrelsen har genomfört föreslagen åtgärd om en rutinbeskrivning för investeringsprojekt, däremot framgår inte av svaret från Tekniska förvaltningen om alla förändringar som sker i fastigheter dokumenteras i ritningsunderlagen.

3.8 Upphandling av konsulttjänster

Revisionsrapport daterad 25 februari 2009. Följebrev daterat 2009-03-02. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Kommunstyrelsen och Utförarstyrelsen med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §	
Kommunstyrelsen	2009-05-12 §148	
Utförarstyrelsen	2009-04-17	
Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Anvisningarna om redovisning av konsulttjänster i Kommunbas 05 bör tillämpas fullt ut.	<p><u>Kommunstyrelsen</u> Kommunledningsförvaltningen kommer att initiera ett tydliggörande i kommunens ekonomiforum hur processen för kontohantering ska hanteras.</p> <p><u>Utförarstyrelsen</u> Teknisk förvaltning tillämpar anvisningarna i Kommunbas 05.</p>	
Istället för att tillämpa direktupphandling bör en prognos över aktuella tekniska projekteringar fastställas för varje år och därefter bör en upphandling av det totala projekteringsbehovet genomföras.	<p><u>Kommunstyrelsen</u> Kommentar lämnas av Utförarstyrelsen</p> <p><u>Utförarstyrelsen</u> Förslaget är inte realistiskt med hänsyn till den korta framförhållningen, de ofta ändrade förutsättningarna på grund av den demokratiska processen, nya behov som dyker upp med kort varsel samt den stora mängden projekt med mycket olika förutsättningar.</p>	Teknisk förvaltning utför projekteringar på uppdrag av andra nämnder. Att sammanföra dessa uppdrag som har olika uppdragsgivare, i en och samma upphandling ter sig i det närmaste omöjligt. Projekteringar görs oftast inom förvaltningen, men i vissa fall upphandlas projektering av externa företag. Projekteringarna kan inte planläggas inom förvaltningen eftersom behovet inte kan styras, utan ofta är i form av ”uttryckningar”.

<p>Varje förvaltning bör ta fram rutiner för att säkerställa att samtliga direktupphandlingar enligt fastställda beloppsgränser rapporteras till upphandlingskontoret.</p>	<p><u>Kommunstyrelsen</u> Det finns redan regler för rutiner för anmälan av direktupphandlingar i upphandlingspolicyn. Frågan kommer att aktualiseras i kommunledningsgruppen för att poängtera vikten av att fastställda rutiner efterlevs.</p> <p><u>Utförarstyrelsen</u> Nämnden uppdrar till Teknisk förvaltning och Serviceförvaltningen att säkerställa att dessa rutiner fungerar.</p>	<p>I förvaltningen genomförs ett uppdrag för att stärka samarbetet mellan registratorer och upphandlare. Kommungemensamma rutiner behöver med jämna mellanrum uppmärksammas för att säkerställa att alla känner till rutinerna och arbetar efter dem.</p>
<p>För upphandlingar som faller inom ramen för delegationsbeslut bör rutiner skapas så att delegationsbeslut anmäls hos ansvarig nämnd/styrelse.</p>	<p><u>Utförarstyrelsen</u> Nämnden uppdrar till Teknisk förvaltning och Serviceförvaltningen att säkerställa att dessa rutiner fungerar. Rutiner för anmälan av delegationsbeslut till utförarstyrelsen finns men Teknisk förvaltning avser att ge kompletterande utbildning till delegaterna och att skärpa upp den interna kontrollen.</p>	<p>Utbildning och information om rutinen har genomförts. Inom ramen för internkontrollen genomförs stickprov för att kontrollera och följa upp.</p>

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen och utförarstyrelsen har genomfört föreslagna åtgärder.

3.9 Granskning av serveringstillstånd

Revisionsrapport daterad 5 november 2008. Följebrev daterat 2008-11-10. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Socialnämnden med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §
Socialnämnden	2009-01-27 §1

Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Att socialnämnden diskuterar och fastställer mål och/eller ambitionsnivå för tillsynsverksamheten.	Granskningen konstaterar att socialnämnden har en god inblick och kännedom om den tillsyn som bedrivs. Med syfte att ytterligare tydliggöra och bestämma ambitionsnivå kommer nämnden framledes årligen att besluta om mål och ambitionsnivå i form av en utbildnings- och tillsynsplan. Planen för 2009 kommer att behandlas vid nämndens sammanträde 2009-01-27.	Socialnämnden har årligen med början vid nämndsammanträdet 2009-01-27 beslutat om mål och ambitionsnivå i en utbildnings- och tillsynsplan för tillståndsenhetens verksamhet. 2009-01-27 § 3 SN Utbildnings- och tillsynsplan, 2010-01-27 § SN Utbildnings- och tillsynsplan.
Att tillståndsenhetens verksamhet och uppdrag tydligare förankras i nämndens övergripande plan-/styrdokument. Vi menar att detta även ökar tillståndsenhetens synlighet inom socialförvaltningen.	Socialförvaltningen har sedan 2006 arbetat med handlingsplaner med aktiviteter som utgår från sex prioriterade strategiområden och som har syftet att öka måluppfyllelsen. I den plan som är under upprättande för 2009 kommer tillståndsverksamheten att ingå med aktiviteter kopplade till de strategiområden som är lämpliga. Socialnämnden kommer även att tillse att tillståndsverksamheten i övrigt beaktas i relevanta plan- och styrdokument.	Tillståndsenheten har medverkat med sex egna aktiviteter inom de olika strategiområden som utpekats för att öka måluppfyllelsen. Handlingsplanen har redovisats i SN under året som en informationspunkt. Arbetet med en ny handlingsplan har inletts utifrån reviderade strategiområden.

<p>Att nämnden förbättrar uppföljningen av tillståndsenheten genom att tillse att tillståndsenhetens verksamhetsberättelse uppmärksammas på ett tydligare sätt.</p>	<p>Sedan många år redovisar tillståndsenheten uppföljning av sin verksamhet i en egen rapport i samband med bokslut. Någon motsvarighet görs inte i samband med de budgetuppföljningar, vilka årligen genomförs per den 30 april och 31 augusti. Socialnämnden kommer att uppdra till tillståndsenheten att – med början 2009 även redovisa uppföljning av sin verksamhet i samband med ordinarie budgetuppföljningar under verksamhetsåret.</p>	<p>Tillståndsenheten har årligen sedan maj 2009 redovisat uppföljning av sin verksamhet i egen rapport. Budgetuppföljning tillståndsenheten; 2009-05-27 § 60 2009-09-23 § 93 2010-02-24 § 15 (årsredovisning) 2010-09-22 § 99 Våren 2010 uteblev redovisning pga stor arbetsbelastning inom arbetsområdet.</p>
<p>Att nämnden säkerställer att riktlinjer för serveringstillstånd går igenom för att, vid behov, revideras efter ett eventuellt svar från regeringsrätten.</p>	<p>Socialnämnden är fast beslutet att genomföra revidering av kommunens riktlinjer. Detta arbete kan dock inte inledas innan regeringsrättens avgörande – eller alternativt att prövningstillstånd ej beviljas – skett.</p>	<p>Regeringsrätten meddelade inte prövningstillstånd. Arbetet med att revidera riktlinjerna inleddes våren 2010 eftersom en ny alkohollag väntades träda i kraft 1 juli 2010. Ikraftträdandet är uppskjutet och därmed också revideringen av riktlinjerna.</p>

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden har genomfört eller har påbörjat arbetet med att genomföra föreslagna åtgärder.

3.10 Miljö- och samhällsnämndens arbetsformer

Revisionsrapport daterad 12 december 2008. Följebrev daterat 2008-12-12. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Miljö- och samhällsnämnden med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §	
Miljö- och samhällsnämnden	2009-03-25 § 82	
Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Diskussion om nämndens ansvar enligt reglementet och hur nämndens ansvarsutövande aktiviteter kan utvecklas, bör ske årligen.	Miljö- och samhällsnämnden kommer att avsätta en utbildningsdag varje år i syfte att bli gå igenom reglementen och ansvarsområde.	Stopprogram infördes för kommunen 2009 vilket innebär att bli a nämndens utbildningsanslag drogs in. I budgetarbetet inför 2010, då stopprogrammet gällde, avsattes inga medel till utbildning av de förtroendevalda. Den nya mandatperioden medför att ledamöterna kommer att få utbildning vid separata utbildningsdagar.
Nämnden kvalitetssäkrar beredningsprocessen genom att regelbundet diskutera och tydliggöra vilka krav nämnden har på underlagen. En del i detta arbete bör också vara att säkerställa att samtliga underlag kan tydas.	Nämnden har diskuterat frågan vid flera sammanträden, och en förbättring av främst kartunderlaget har skett. Nämnden har för avsikt att framgent regelbundet bevaka frågan.	Nämndsekreteraren bevakar så att kartmaterialet är läsbart och lätt att förstå. Övriga synpunkter på att beslutsunderlaget bör förbättras bevakas av respektive avdelningschef samt förvaltningschefen. Fler studiebesök har gjorts under 2010 för att göra det möjligt för nämnden att bilda sig en bättre uppfattning om ärendena. Adressangivelser finns i föredragningslistan så att ledamöterna har möjlighet att själv göra besök på plats.

<p>Nämnden diskuterar hur uppföljningen ska utvecklas samt utarbetar rutiner för uppföljning av frågor av strategisk betydelse eller av principiell karaktär.</p>	<p>Nämnden upplever att uppföljningen är ett regelbundet inslag i nämndens arbete. Som grund för detta ligger bl a internkontrollplanen, i vilken frågor om hur kommunens mål- och styrkedja, ekonomin, verksamheten och personalfrågor följs upp. Vid varje nämndsammanträde redovisas dessutom ärendebalanser. Vid tidigare utbildningar av nämndens ledamöter har principiella frågor om bl a byggande på landsbygden diskuterats, och vid framtida utbildningstillfällen kommer frågor av principiell art att beröras. Arbete som utförs i projektform redovisas i nämnden genom en särskild rapport, där även frågor av principiell art lyfts fram för diskussion och överväganden.</p>	<p>Avdelningarna plan och bygg samt miljö och hälsa skriver fram verksamhetsplaner som fastställs av nämnden. Tillsynsprojekten redovisas för nämnden.</p>
---	--	--

<p>Nämnden ger sig möjligheten att diskutera strategiska frågor i större utsträckning. Att ta upp ärenden tidigare för att ge inriktningsbeslut för den fortsatta beredningen av ärendet skulle kunna vara ett led i detta. På så sätt skulle nämnden kunna arbeta strategiskt och rollerna mellan tjänstemän och förvaltning skulle troligtvis förstärkas.</p>	<p>Nämnden behandlar regelmässigt frågor av principiell politisk art vanligtvis vid flera tillfällen, ex vis tas de flesta investeringsbesluten och många fysiska planärenden i 2 eller flera steg för att möjliggöra dels politisk kontroll men även ge möjlighet till att konfirmera eller ändra inriktning i ärendena. I frågor som är kraftigt lagstyrda, ex vis miljöärenden, ärenden enligt plan- och bygglagen samt ärenden som innebär förelägganden eller förbud mot verksamhet är det nämndens uppfattning att ärendena bör beredas fackmannamässigt och på ett opartiskt sätt av tjänstemannaorganisationen inför nämndens beslut inom de ramar som lagarna ställer upp. Det är nämndens uppfattning att det råder klara roller mellan nämndens ledamöter och tjänstemännen.</p>	<p>Se nämndsvar.</p>
<p>Nämnden diskuterar strategier för att förstärka arbets- och ansvarsfördelningen mellan förtroendevalda och tjänstemännen.</p>	<p>Nämnden anser att rollerna och arbetsansvarsfördelningen mellan nämndens ledamöter och förvaltningens tjänstemän är väl utredda och fungerar på ett mycket bra sätt.</p>	<p>Frågan är aktuell återigen eftersom det är ny nämnd och många av ledamöterna kommer att bytas ut. Diskussioner ska föras med nya presidiet hur vi ska fortsätta arbetet. Två utbildningsdagar har avsatts för den nya i anslutning till sammanträdet i mars 2011.</p>

Revisionell bedömning

Vår revisionella bedömning är att Miljö- och samhällsnämnden har genomfört eller att arbetet pågår med att genomföra föreslagna åtgärder. Utbildningsdagar är avsatta för att gå igenom reglementen och ansvarsområden, verksamhetsplaner fasställs och följs upp, frågor av principiell politisk art diskuteras behandlas vid flera tillfällen samt bevakning sker att beslutunderlag är tydliga för nämnden.

3.11 Barn- och utbildningsnämndens hantering av konkurrensen från fristående skolor

Revisionsrapport daterad 27 november 2008. Följebrev daterat 2008-12-12. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Barn- och utbildningsnämnden med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §
Barn- och utbildningsnämnden	2009-02-26 §14

Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Nämnden initierar att en dialog kommer igång med fristående skolorna om en utveckling av insynsmöjligheten utifrån bland annat att uppfylla grundprinciperna att alla barn skall behandlas på ett likvärdigt sätt oberoende organisationstillhörighet.	Barn- och utbildningsförvaltningen får i uppdrag att begära förtydligande från Skolverket och/eller Skolinspektionen i vilken omfattning man kan kräva insyn i fristående skolors verksamhet samt på vilket sätt materialet, som en sådan insyn ger sedan skall/kan användas avseende omfattning av stöd/bidrag till berörd fristående skola.	Frågorna regleras numera i Skollagen samt förordningen fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet.
Nämnden tillser att en dokumenterad policy upprättas hur bemötande av de fristående skolorna skulle kunna utvecklas	För att kunna det förutsätts att grundfrågan ”insyn och tillsynsfrågan” har klarlagts.	Se ovan
Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att tydliggöra kommunens räkne- och redovisningssystemens grunder och innehåll för bidrag till fristående skolor och fritidshemsverksamhet.	Är till stor det tydliggjort i och med att det nya interna resurstilldelningssystemet som antogs av nämnden vid nämndens sammanträde i okt 2008 och vid sammanträdet i januari 2009.	Ytterligare klargjort genom resursfördelningssystem för 2010 och 2011 samt beslut om bidrag till enskilda utförare för 2010.

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att Barn- och utbildningsnämnden har genomfört föreslagna åtgärder.

3.12 Granskning av tillgänglighetsarbetet

Revisionsrapport daterad 25 februari 2009. Följebrev daterat 2008-11-10. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Miljö- och samhällsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Vård- och omsorgsnämnden med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §	
Miljö- och samhällsnämnden	2009-05-26 §46	
Kultur- och fritidsnämnden		
Vård- och omsorgsnämnden		

Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Att Miljö- och samhällsnämnden säkerställer att arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder prioriteras och att resurser för att möjliggöra följsamhet av intentionerna i lagstiftningen och dess föreskrifter samt utifrån upprättad tillgänglighetsplan.	<u>Miljö- och samhällsnämnden</u> Nämnden har upprättat en tillgänglighetsplan för prioritering av åtgärder för ökad tillgänglighet på allmänna platser. Planen är styrande för de insatser som nämnden vidtar.	Särskilda medel budgeteras årligen för åtgärdande av enkelt avhjälpna hinder på allmänna platser. Åtgärder har utförts enligt tillgänglighetsplanen under åren 2008, 2009 och 2010. Samtliga enkelt avhjälpna hinder är dock ännu inte undanröjda. Beräknas kunna vara färdigt 2015.
Att Miljö- och samhällsnämnden tydliggör på vilken nivå nämnden ska lägga sig gällande tillsyn på publika lokaler. Därtill att nämnden tillförsäkrar att det bedrivs en aktiv kommunal tillsyn med tillhörande information och inspektioner.	<u>Miljö- och samhällsnämnden</u> Nämnden har begärt särskilda medel för att förstärka tillsynen avseende avhjälpande av hinder för ökad tillgänglighet. Kommunfullmäktige har dock ej beviljat sådana medel, varför tillsynen måste bedrivas inom ramen för tillgängliga personalresurser. Detta kan innebära att tillsynsarbetet ej blir så aktivt som nämnden, genom begäran av särskilda resurser avsåg. Frekvensen avseende anmälningar om bristande tillgänglighet är dock mycket låg.	Under 2010 har en enkät till de större fastighetsägarna i Östersunds centrum (som innehåller publika lokaler) genomförts. Syftet var att få en bild av vilka som genomfört inventeringar och åtgärder för att undanröja enkelt avhjälpna hinder. Enkäten kommer att följas upp med kontakt med de fastighetsägare som antingen inte svarat eller ej genomfört åtgärder. Tillgänglighetsfrågorna tas alltid upp vid byggsamråd för nybyggnad eller ombyggnad.

<p>Att det tydliggörs var arbetet kring tillgänglighet som helhet ska följas upp och utvärderas.</p>	<p><u>Miljö- och samhällsnämnden</u> Eftersom flera nämndområden har ansvar som ägare till lokaler och allmänna platser är det naturligt att kommunstyrelsen har uppföljningsansvaret.</p>	<p>För lokaler och platser ägda av kommunen bör kommunstyrelsen ha det övergripande ansvaret. Tillgänglighetsfrågor i ett större perspektiv diskuteras även i tillgänglighetsrådet.</p>
<p>Att det genomförs en inventering av om det finns behov av utökad utbildning kring tillgänglighetsfrågor och bemötande och att utbildningar vid behov fullföljs.</p>	<p><u>Miljö- och samhällsnämnden</u> Kunskapsnivån är av stor betydelse för arbetet med ökad tillgänglighet i samhället. Det finns därför anledning att noga följa behovet av utbildning inom området. Samarbetet med kommunens handikappråd i dessa frågor är av väsentlig betydelse.</p> <p><u>Kultur- och fritidsnämnden</u> För kultur- och fritidsnämndens del är tillgängligheten främst en fråga rörande de anläggningar som nämnden har ett specifikt ansvar för. Vid berörda enheter skall i den mån det ej redan sker, åtgärder för att förbättra tillgängligheten vid anläggningarna särskilt redovisas i samband med att underhållsplanerna årligen revideras/upprättas.</p> <p><u>Vård- och omsorgsnämnden</u> Nämnden tillstyrker revisorernas förslag till åtgärder. Genomförd inventering av allmänna platser inom kommunen är inte en totalinventering. Därför behövs inventeringsarbetet fortsätta och medel för åtgärder och tidsplan bestämmas. I projektgruppen för Tillgänglighetsplanen skulle enligt uppgift i revisionsrapporten en representant för förvaltningen ingå, men utsedd person kallades inte till något möte.</p>	<p>Inget svar.</p> <p>Då det gäller utbildning kring tillgänglighetsfrågor och bemötande så är det dels en fråga för kfn kansli och dels en fråga för de utförare som nämnden har tecknat avtal och överenskommelser med. Här finns behov av att se över avtal och överenskommelser så att detta område tydliggörs. Inom kansliet finns också ett behov av utbildning.</p> <p>Vård- och omsorgsförvaltningen har inte genomfört någon generell inventering av behov av utbildning. Inga utbildningsinsatser har genomförts. Handläggaren av tjänstemannförslaget/yttrandet över revisionsrapporten har sett det som att miljö- och samhällsnämnden har ansvar för inventering och utbildning kring tillgänglighetsfrågor och bemötande.</p>

	<p><u>Forts.</u></p>	<p>Kommunledningsgruppen har tillsatt en förvaltningsövergripande tillgänglighetsgrupp (2010-04-09). Detta har gjorts för att tydliggöra att tillgänglighetsfrågorna är alla förvaltningars ansvar och ska hanteras i linjeorganisationen. Vård- och omsorgsförvaltningen har en representant i denna tillgänglighetsgrupp. Förvaltningsledningen för VoF har fått information om tillgänglighetsgruppen. Förvaltningens representant ska fungera som bollplank i den egna förvaltningen och kanal till andra förvaltningar, samt hålla utbildningar när det efterfrågas av verksamheten. Information om tillgänglighetsgruppen, samt informationsmaterial kring tillgänglighetsfrågor, finns numera på intranätet.</p>
--	----------------------	---

Revisionell bedömning

Vi konstaterar att en tillgänglighetsplan finns framtagen och som är styrande för de insatser som nämnden vidtar. Enligt en nationellhandlingsplan för handikappolitiken (prop. 1999/2000:789) bör enkelt avhjälpna hinder vara åtgärder senast vid utgången av år 2010. Av nämndens bedömning kommer dock inte alla enkelt avhjälpna hinder vara åtgärdade förens 2015.

3.13 Granskning av hur Östersunds kommun införlivar barnkonventionen i sin verksamhet

Revisionsrapport daterad 25 februari 2009. Följebrev daterat 2009-03-02. Rapporten är överlämnad med begäran om yttrande till Kommunstyrelsen med angivande av åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med anledning av rapporten.

Nämnd	Behandlingsdatum och §
Kommunstyrelsen	2009-05-27 §50

Lämnade synpunkter	Nämndens beslut/svar	Aktuellt läge
Förtydliga i målstyrningsprocessen än mer hur barnkonventionen ska tillämpas eller hur kommunen ska arbeta med barnkonventionen i respektive verksamhet	Förtydligandet av målstyrningsprocessen är ett ständigt pågående arbete. Kommunfullmäktige har t.ex. under 2008 utvärderat hur strategierna för att skapa ett socialt hållbart Östersund efterlevs, där prioriteringen av barnen i kommunen är en huvudpunkt. De mål som finns anger inte hur verksamheterna ska arbeta utan det är nämndernas och professionens ansvar.	Åtgärder utifrån Barnkonventionens intentioner överförs nu till kommittén för de Mänskliga Rättigheterna. Dessutom finns den så kallade Främjandegruppen för arbetet med barn och unga. Utbildningar är planerade och kommittén föreslår att varje nämnd och styrelse utser två representanter, förslagsvis en från majoriteten och en från oppositionen, att särskilt bevaka de frågor som behandlas i nämnden/styrelsen utifrån konventionernas andemeningar.
Att fortsatt utveckla mätbara/uppfoljningsbara mål för barn och unga i kommunen.	Arbetet med att finna indikatorer som pekar på resultat av Barnkonventionens genomslag i den kommunala verksamheten har man arbetat med inom såväl Socialdepartementet som hos Barnombudsmannen. Det har visat sig inte alldeles enkelt att definiera entydiga mått. Inom partnerskapet som kommunen är medlem av har det genomförts en kollegial granskning mellan de deltagande kommunerna. En ny granskning ska genomföras under hösten 2009, vilket sannolikt kommer att bidra till att finna ytterligare mått.	I samband med projektet för att ta fram olika typer av mått och nyckeltal har frågan om mått som beskriver barns och ungas situation behandlats. Det är främst inom området Folkhälsa som nya mått och nyckeltal tas fram i samband med den årliga välfärdsredovisningen.

<p>Inventera behovet av utbildning och information i styrelser och nämnder om kommunens skyldigheter med anledning av barnkonventionen och dess intentioner.</p>	<p>Planering av utbildningsinsatser för såväl förtroendevalda som tjänstemän pågår kontinuerligt. I början av varje mandatperiod hålls utbildningar för de förtroendevalda där utbildning om barnkonventionen finns med under ett utbildningspass.</p>	<p>Utbildning är planerad såväl för de nya förtroendevalda som för chefer och annan personal. Utbildningar planeras gemensamt för länet och tillsammans med bl a Rädda Barnen.</p>
<p>Säkerställ att politiker och tjänstemän vid behov erhåller utbildning i att samtala med barn/ungdomar och hur de kan arbeta med barns och ungdomars inflytande.</p>	<p>Planering av utbildning i hur dialogen mellan vuxna och unga kan föras finns med i planeringen men behöver som påtalats lyftas fram särskilt. När det gäller kommunens ungdomsråd har detta en särskilt utarbetad arbetsordning där det anges att det är kommunens önskan att ha en dialog med ungdomar om kommunal verksamhet, organisation och framtid.</p>	<p>Projekt pågår för närvarande i samband med en dataljplaneförändring där samhällsbyggnads personal och skolpersonal utvecklar former för hur man kan samverka med barn om samhällsplaneringen. Projektet följs och dokumenteras av Trafikverket och Boverket. Ungdomsrådet utvecklar sina arbetsformer och utarbetar former för inflytande av de lite äldre barnen och ungdomarna.</p>
<p>Säkerställ att kommunen på övergripande nivå följer upp att samtliga nämnder och styrelser arbetar med barnkonventionens artiklar och intentioner.</p>	<p>Fullmäktige utvärderar årligen nämndernas arbete avseende något för året särskilt område. Inför 2009 föreslås att fullmäktige fortsätter utvärdera delar av de så kallade horisontella kriterierna som gäller samtliga nämnder och där barnkonventionens intentioner är ett viktigt område.</p>	<p>Detta har inte arbetats med utan det har överlåtit på respektive nämnd att själv avgöra behovet av utbildning. Endast någon nämnd har hållit egen utbildning.</p>
<p>Säkerställ att kunskapen finns hur nämnderna ska uppmärksamma barnkonventionens intentioner i de delar av nämndernas verksamhet som berör barn och unga.</p>	<p>Åtgärden kan utföras antingen genom att frångas upp i samband med delårsuppföljningarna av budgeten utifrån att budgetdirektiven är tydliga avseende barnkonventionens efterlevnad eller genom att en kontrollstation läggs in i internkontrollplanen.</p>	<p>Den nya kommittén för de Mänskliga Rättigheterna har föreslagits att bl.a. följa efterlevnaden av de olika konventionerna.</p>

<p>Fortsätt att utveckla indikatorer för att mäta resultaten i arbetet.</p>	<p>Kommenteras i nämndens svar under lämnat förbättringsförslag/synpunkt nr två.</p>	<p>Detta är en fråga för MR-kommittén att uppdra åt nämnderna att fundera över. Det finns dock svårigheter som beskrivits även från centralt håll att finna lämpliga sådana indikatorer.</p>
<p>Att kommunstyrelsen utifrån fullmäktiges direktiv om att utveckla nya former av samarbete som stärker de ungas inflytande, delaktighet och makt över verksamheten, säkerställer att det skapas en god mötesplats och en god dialog med barn och ungdomar i Östersund kommun. På så sätt kan det ungdomspolitiska inflytandet öka ytterligare.</p>	<p>Kommunens ambition är att ta ungdomarnas synpunkter och åsikter på allvar. Ungdomsrådet har även givits förslagsrätt till fullmäktige enligt kommunens demokratiberednings förslag. Fullmäktige har dessutom utsett fem representanter att fungera som kommunens kontaktpersoner gentemot rådet.</p>	<p>Kommunstyrelsens fördelning av 1,5 mnkr årligen till boun och kfn är ett sätt att vidareutveckla ungdomarnas inflytande över en del av sin fritid på fritidsgårdarna och G:a Tingshuset bl.a. Ungdomsrådets nya arbetsordning är lika så ett sätt att försöka utveckla möjligheterna för de unga att vara delaktiga i kommunens förhållanden.</p>

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen har genomfört eller har påbörjat arbetet med att genomföra föreslagna åtgärder. En ny kommitté har tillsatts för att följa efterlevnaden av de olika konventionerna, fler nyckeltal är framtagna och ungas inflytande har förstärkts genom Ungdomsrådet givna förslagsrätt till fullmäktige.

